

НОВОМИРГОРОДСЬКИЙ ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ КОМПЛЕКС
(ЯСЛА-САДОК) «КАЛИНОНЬКА»
НОВОМИРГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПОГОДЖЕНО

Начальник Новоукраїнського РУ
ГУ ДСНС України у
Кіровоградській області

_____ Олег ДИШЛИУК

« _____ » _____ 20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Цивільного захисту –
Директор ДНВК (ясла-садок)
«Калинонька»

_____ Віталіна ГОНЧАРЕНКО

« _____ » _____ 20__ р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
загальної підготовки працівників
ДНВК (ясла-садок) «Калинонька» до дій
у надзвичайних ситуаціях

I. Загальні положення

1.1. Програма загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях (далі - Програма) розроблена відповідно до Кодексу цивільного захисту України та постанови Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», наказу ДСНС України від 06.06.2014 № 310 «Про затвердження Програми загальної підготовки працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях» (у редакції наказу ДСНС України від 08.08.2014 № 458), з метою встановлення рекомендованого змісту різних форм навчання, а також навчального часу на їх проведення.

Програма є основним елементом навчально-методичного забезпечення підготовки працівників Новомиргородського дошкільного навчально-виховного комплексу (ясла-садок) «Калинонька» Новомиргородської міської ради Кіровоградської області до дій у надзвичайних ситуаціях.

Актуальність програми полягає у необхідності проведення навчання працівників діям в умовах загрози і виникнення надзвичайної ситуації, оволодіння навичками надання першої допомоги потерпілим, користування засобами індивідуального та колективного захисту.

Значення програми полягає у необхідності врахування загроз техногенного та природного характеру, які притаманні Кіровоградській області, під час проведення навчання працівників діям у надзвичайних ситуаціях.

Метою програми є забезпечення:

своєчасного та систематичного навчання, оновлення знань працівників щодо дій у надзвичайних ситуаціях;

врахування особливостей та ризиків виникнення надзвичайних ситуацій у Кіровоградській області під час підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях;

оволодіння працівниками навичками надання домедичної допомоги потерпілим;

оволодіння працівниками навичками щодо користування засобами індивідуального і колективного захисту.

За рішенням керівника закладу навчання працівників може бути організовано по навчальним групам, за індивідуальною або змішаною формою. Тематика може доповнюватись з урахуванням особливостей закладу дошкільної освіти та термінами проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань.

II. Обсяг засвоєних знань та вмінь за Програмою.

2.1. У результаті проходження навчання за Програмою працівники повинні бути здатними вирішувати професійні завдання в умовах виникнення

надзвичайних ситуацій та володіти професійними компетенціями для забезпечення реалізації завдань з питань цивільного захисту та знати:

- основні небезпечні виробничі фактори, техногенні та природні небезпеки, що ймовірні для місця розташування навчального закладу;

- основні принципи функціонування об'єктових ланок цивільного захисту, організацію оповіщення про загрозу і виникнення надзвичайної ситуації;

- способи та засоби індивідуального та колективного захисту, порядок і правила їх використання;

- обов'язки і дії працівників під час загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій згідно із планами реагування на надзвичайні ситуації або інструкціями щодо дій персоналу при загрозі або виникненні надзвичайних ситуацій;

- способи та засоби запобігання пожежам та вибухам, порядок дії працівників при їх виникненні, способи застосування первинних засобів пожежогасіння;

заходи щодо сприяння проведенню в закладі аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення надзвичайних ситуацій.

2.2. У результаті проходження навчання за Програмою працівники повинні вміти:

- запобігати створенню умов, що можуть привести до виникнення надзвичайних ситуацій;

- чітко діяти за сигналами оповіщення, практично виконувати заходи згідно із планами реагування на надзвичайні ситуації або інструкціями щодо дій персоналу при загрозі або виникненні надзвичайних ситуацій ;

- користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;

- сприяти проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт в умовах виникнення надзвичайних ситуацій;

- дотримуватися режимів радіаційного захисту;

- надавати домедичну допомогу потерпілим у надзвичайних ситуаціях.

За підсумками навчання за Програмою рекомендується формування психологічної готовності до адекватних дій в умовах стресового впливу вражаючих чинників надзвичайних ситуацій.

Навчання працівників на підприємстві, в установі та організації здійснюється шляхом:

- курсового навчання, що передбачає формування навчальних груп і здійснюється в групах;

- індивідуального навчання, що передбачає вивчення теоретичного матеріалу самостійно та у формі консультацій з керівниками навчальних груп або іншими особами.

Тренінги необхідних дій в умовах НС проводяться під час курсового або індивідуального навчання шляхом виконання індивідуальних завдань або групових занять з метою формування та/або відпрацювання умінь та навичок

користування засобами індивідуального захисту та засобами пожежогасіння, дотримання правил поведінки під час проведення евакуації, проведення серцево-легеневої реанімації та інших способів надання першої допомоги потерпілим.

Перевірку засвоєння змісту Програми проводиться комісійно із залученням фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

Перевірку знань за змістом Програми проводити шляхом іспитів, тестування, заліку або опитування в усній або письмовій формі.

Практична підготовка проводиться з метою закріплення працівниками теоретичних знань з питань цивільного захисту та набуття ними навичок і досвіду виконання завдань та функцій під час спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту.

Тренування з питань цивільного захисту є спрощеними за організацією та скорочені за часом і обсягом злагоджені навчальні заходи, що спрямовані на вирішення завдань запобігання, мінімізації або ліквідації наслідків НС в закладі в умовах, максимально наближених до обстановки, що може бути спричинена небезпечною подією або сукупністю небезпечних подій та явищ.

Спеціальні об'єктові навчання проводяться з метою комплексного відпрацювання керівним складом та фахівцями сил цивільного захисту разом працівниками закладу та організацій дій з організації та здійснення заходів, передбачених планами реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період, а також виконання ними функцій з питань цивільного захисту.

2.3. За підсумками навчання за Програмою формується психологічна готовність до адекватних дій в умовах стресового впливу вражаючих чинників НС.

III. Розподіл навчального часу за розділами програми та формами навчання

№ теми	Розділ програми, найменування тем	Форма навчання та види занять, години	
		курсове навчання	індивідуальне навчання
Теоретична складова			
Розділ 1. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій:		1	5
1	Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій	групове заняття, тренінг, самостійне вивчення, консультація, інструктаж	
2	Правила поведінки працівників під час надзвичайних ситуацій природного характеру		
3	Безпека працівників під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режими радіаційного захисту		
4	Правила поведінки працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин		
5	Вибухо та пожежонебезпека на виробництві. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі		
6	Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань		
Розділ 2. Надання першої допомоги потерпілим:		1	1
7	Порядок і правила надання першої допомоги при різних типах ушкоджень	групове заняття, тренінг, самостійне вивчення, консультація, інструктаж	
8	Порядок і правила надання першої допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках		
Розділ 3. Організація заходів цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації:		1	2
9	Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту	групове заняття, тренінг, самостійне вивчення, консультація, інструктаж	
10	Виконання заходів захисту та дії працівників згідно з планами реагування на надзвичайні ситуації		
11	Перевірка знань	1	-
		іспит, тестування, залік, опитування	
Усього		4	8
		12	
Практична складова			
12	Спеціальне об'єктове навчання (тренування) з питань цивільного захисту	до 8	
Разом		до 20	

IV. Зміст тем за розділами програми

1. Основні способи захисту і загальні правила поведінки в умовах загрози та виникнення НС

Тема 1.1. Основні способи захисту в умовах загрози та виникнення НС.

Основні поняття про НС. Порядок отримання інформації про загрозу і виникнення НС. Попереджувальний сигнал «Увага всім!».

Захисні споруди цивільного захисту, їх призначення та облаштування. Порядок заповнення захисних споруд та правила поведінки працівників, які укриваються в них.

Принцип дії, індивідуальний підбір та правила користування протигазами, респіраторами. Медичні засоби, що входять до індивідуальних аптечок та їх призначення. Індивідуальний перев'язочний пакет. Індивідуальні протихімічні пакети.

Дії населення в умовах надзвичайних ситуацій воєнного характеру. Правила поведінки в умовах надзвичайної ситуації воєнного характеру.

Здійснення заходів захисту здобувачів освіти під час освітнього процесу в умовах воєнного стану та надзвичайних ситуацій.

Евакуація, порядок її проведення, правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників. «Тривожна валіза» закладу, учня.

Практична компонента: індивідуальний підбір та відпрацювання вміння користування протигазами, респіраторами. Набуття навичок застосування медичних засобів, що входять до індивідуальних аптечок, індивідуального перев'язочного пакету та індивідуальних протихімічних пакетів. Відпрацювання дій працівників навчального закладу під час евакуації учасників освітнього процесу до укриття.

Тема 1.2. Правила поведінки працівників під час НС природного характеру.

Правила поведінки і дії працівників при землетрусах.

Безпечні дії працівників у разі виникнення геологічних НС (пов'язаних із зсувами, обвалами або осипами, осіданням земної поверхні, карстовими провалами або підтопленням).

Особливості негативного впливу гідрометеорологічних НС. Правила безпечної поведінки у разі їх виникнення.

Основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах. Правила поведінки та заходи безпеки у разі їх виникнення.

Практична компонента: відпрацювання дії працівників при виникненні ожеледиці, повені, лісових пожеж, штормових вітрів, підтоплення.

Тема 1.3. Безпека працівників під час радіаційних аварій і радіаційного забруднення місцевості. Режими радіаційного захисту.

Ядерні установки та джерела іонізуючого випромінювання. Особливості радіаційного впливу на людину. Поняття про дози опромінення людини. Променева хвороба.

Побутові дозиметричні прилади, їх призначення та особливості користування.

Режими радіаційного захисту. Санітарна обробка працівників. Дезактивація приміщень, обладнання, техніки, виробничої території тощо.

Практична компонента: набуття навичок та вміння у користуванні дозиметричними приладами. Відпрацювання дій працівників при здійсненні санітарної обробки працівників та при проведенні робіт щодо дезактивації приміщень, виробничої території.

Тема 1.4. Правила поведінки працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Характеристики основних небезпечних хімічних речовин. Особливості їх впливу на організм людини. Наслідки аварій з викидом небезпечних хімічних речовин.

Загальні правила поведінки та дії працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин.

Проведення заходів з ліквідації наслідків аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Дегазація приміщень, обладнання, виробничої території тощо.

Практична компонента: відпрацювання навичок поведінки та дій працівників при аваріях з викидом небезпечних хімічних речовин. Відпрацювання дій працівників при проведенні заходів з ліквідації наслідків аварій з викидом небезпечних хімічних речовин, дегазації приміщень, обладнання, виробничої території.

Тема 1.5. Вибухо та пожежонебезпека. Рекомендації щодо дій під час виникнення пожежі.

Основні поняття вибухобезпеки. Небезпечні фактори вибуху і захист від них. Правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.

Стисла характеристика пожежної безпеки підприємства, установи, організації. Протипожежний режим на робочому місці. Можливість виникнення та (або) розвитку пожежі. Небезпечні фактори пожежі.

Дії працівників у разі загрози або при виникненні пожежі. Гасіння пожеж. Засоби пожежогасіння, протипожежне устаткування та інвентар, порядок та правила їх використання під час пожежі.

Практична компонента: відпрацювання дій працівників у разі загрози або при виникненні пожежі та при гасінні пожеж. Набуття вмінь та навичок при застосуванні засобів пожежогасіння, протипожежного устаткування та інвентарю під час пожежі.

Тема 1.6. Правила поведінки і дії в умовах масового скупчення людей та в осередках інфекційних захворювань.

Безпека при масових скупченнях людей. Психологія натовпу. Правила безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та у разі масового скупчення людей.

Поширення інфекційних хвороб серед населення. Джерела збудників інфекцій. Основні механізми передавання збудників інфекції.

Режимно-обмежувальні заходи (посилене медичне спостереження, обсервація, карантин). Правила поведінки в осередках інфекційних захворювань, особиста гігієна в цих умовах.

Основні напрямки профілактики інфекційних хвороб. Методи і засоби дезінфекції, дезінсекції, дератизації. Основні дезінфекційні засоби.

Практична компонента: набуття навичок щодо безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та у разі масового скупчення людей. Набуття навичок поведінки в осередках інфекційних захворювань та вмінь особистої гігієни в цих умовах. Відпрацювання навичок та вмінь застосування методів і засобів дезінфекції, дезінсекції, дератизації.

2. Надання першої допомоги потерпілим.

Тема 2.1. Порядок і правила надання першої допомоги при різних типах ушкоджень.

Основні правила надання першої допомоги в невідкладних ситуаціях. Проведення первинного огляду потерпілого. Способи виклику екстреної медичної допомоги.

Ознаки порушення дихання. Забезпечення прохідності дихальних шляхів. Проведення штучного дихання. Ознаки зупинки роботи серця. Проведення непрямого масажу серця.

Перша допомога при ранах і кровотечах. Способи зупинки кровотеч. Правила та прийоми накладання пов'язок на рани.

Перша допомога при переломах. Прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.

Практична компонента: набуття навичок та вмінь щодо проведення первинного огляду потерпілого, проведення непрямого масажу серця, зупинки кровотеч, надання першої допомоги при ранах і кровотечах. Оволодіння правилами та прийомами накладання пов'язок на рани.

Тема 2.2. Порядок і правила надання першої допомоги при ураженні небезпечними речовинами, при опіках тощо.

Невідкладна та перша допомога при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами.

Перша допомога при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому та сонячному ударах.

Правила надання допомоги при утопленні.

Способи і правила транспортування потерпілих.

Практична компонента: набуття навичок та вмій щодо надання домедичної допомоги при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами. Набуття навичок та вмій щодо першої допомоги при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому та сонячному ударах. Оволодіння правилами надання допомоги при утопленні та способами і правилами транспортування потерпілих.

3. Організація заходів цивільного захисту в закладі.

Тема 3.1. Забезпечення виконання на підприємстві, в установі та організації завдань з цивільного захисту

Повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту. Організаційна структура управління цивільним захистом підприємства, установи, організації. Об'єктові комісія з питань НС та евакооргани.

Відомості щодо об'єктових спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту. Відомча та добровільна пожежна охорона. Аварійно-рятувальне обслуговування підприємств, установ, організацій. Система керівництва рятувальними роботами, координація дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Права і обов'язки працівників у сфері цивільного захисту. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків НС у разі їх виникнення. Заходи життєзабезпечення постраждалих та соціального захисту і відшкодування матеріальних збитків постраждалим внаслідок НС.

Практична компонента: відпрацювання вмій та навичок працівників при виконанні завдань з цивільного захисту.

Тема 3.2. Виконання заходів захисту та дії працівників згідно з планами реагування на НС

Об'єктовий план реагування на НС (інструкція щодо дій персоналу суб'єкта господарювання у разі загрози або виникнення НС). Прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення потенційно небезпечних об'єктів, небезпечні виробничі фактори, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) на виробництві.

Об'єктова система оповіщення працівників. Дії персоналу щодо аварійної зупинки виробництва. Виведення працівників з небезпечної зони, порядок забезпечення їх засобами індивідуального захисту, місця розташування можливих сховищ, шляхи евакуації.

Інформування працівників щодо розвитку НС, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координації дій з населенням та заходів безпеки в зоні НС.

Практична компонента: відпрацювання дій працівників згідно з планом реагування на надзвичайні ситуації (інструкції щодо дій персоналу суб'єкта господарювання у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій).

V. Перелік питань для самоконтролю та контролю рівня знань за темами програми.

1. Що таке небезпечна подія та надзвичайна ситуація?
2. Яким чином здійснюється оповіщення населення про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій? Порядок дій працівників при надходженні сигналу "Увага всім!".
3. Які споруди належать до захисних споруд цивільного захисту?
4. Наведіть порядок заповнення захисних споруд цивільного захисту та правила поведінки працівників, які укриваються в них.
5. Наведіть особливості та правила індивідуального підбору та використання засобів індивідуального захисту органів дихання (протигазів, респіраторів).
6. Які медичні засоби входять до індивідуальних аптечок, назвіть їх призначення.
7. Назвіть призначення та порядок застосування індивідуального перев'язочного пакету та індивідуального протихімічного пакету.
8. Розкрийте поняття евакуація та порядок її проведення.
9. Назвіть правила поведінки та обов'язки евакуйованих працівників.
10. В чому полягають безпечні дії працівників у разі виникнення надзвичайних ситуацій природного характеру (у т.ч. зсувів, ожеледиці, повені, лісових пожеж, штормових вітрів, підтоплення)?
11. Назвіть основні причини виникнення та особливості пожеж у природних екологічних системах.
12. Наведіть правила поведінки та заходи безпеки у разі виникнення пожеж у природних екологічних системах.
13. Опишіть дії працівників при здійсненні санітарної обробки працівників та при проведенні робіт щодо дезактивації приміщень, виробничої території?
14. Наведіть характеристику основних небезпечних хімічних речовин, особливості їх впливу на організм людини та наслідки аварій з викидом (вилівом) небезпечних хімічних речовин.
15. Назвіть загальні правила поведінки та дії працівників при аваріях з викидом (вилівом) небезпечних хімічних речовин.
16. Опишіть дії працівників при проведенні заходів з ліквідації наслідків аварій з викидом небезпечних хімічних речовин, дегазації приміщень, обладнання, виробничої території.
17. Розкрийте основні поняття вибухонебезпеки виробництва та небезпечні фактори вибуху і захист від них.
18. Назвіть правила поведінки при виявленні вибухонебезпечних предметів.
19. Дайте стислу характеристика пожежної безпеки підприємства, установи, організації та протипожежний режим на робочому місці.
20. Охарактеризуйте можливість виникнення та (або) розвитку пожежі, наведіть небезпечні фактори пожежі.

21. Опишіть дії працівників у разі загрози, виникненні, при гасінні пожежі. Застосування засобів пожежогасіння, протипожежного устаткування та інвентарю, порядок та правила їх використання під час пожежі.

22. Назвіть правила безпечної поведінки у місцях масового перебування людей та у разі масового скупчення людей.

23. Опишіть джерела та основні механізми передавання збудників інфекції, а також шляхи поширення інфекційних хвороб серед населення.

24. Розкрийте поняття режимно-обмежувальні заходи (посилене медичне спостереження, обсервація, карантин) та назвіть правила поведінки в осередках інфекційних захворювань, особиста гігієна в цих умовах.

25. Опишіть основні напрямки профілактики інфекційних хвороб, методи і засоби дезінфекції, дезінсекції, дератизації, основні дезінфекційні засоби.

26. Назвіть основні правила надання першої допомоги в невідкладних ситуаціях, проведення первинного огляду потерпілого та способи виклику екстреної медичної допомоги.

27. Опишіть ознаки порушення дихання і зупинки роботи серця, способи забезпечення прохідності дихальних шляхів, проведення штучного дихання та непрямого масажу серця.

28. Опишіть способи надання першої допомоги при ранах і кровотечах, способи зупинки кровотеч, правила та прийоми накладання пов'язок на рани.

29. Опишіть способи надання першої допомоги при переломах, прийоми та способи іммобілізації із застосуванням табельних або підручних засобів.

30. Опишіть способи надання невідкладної та першої допомоги при отруєннях чадним газом, аміаком, хлором, іншими небезпечними хімічними речовинами.

31. Опишіть способи надання першої допомоги при хімічних та термічних опіках, радіаційних ураженнях, втраті свідомості, тепловому та сонячному ударах.

32. Назвіть правила надання допомоги при утопленні.

33. Опишіть способи і правила транспортування потерпілих.

34. Назвіть повноваження органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту.

35. Назвіть завдання та обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту.

36. Назвіть права та обов'язки громадян України у сфері цивільного захисту. Сприяння проведенню аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення.

37. Наведіть організаційну структуру управління цивільним захистом закладу. Які основні завдання та функції покладені на об'єктові комісію з питань надзвичайних ситуацій та органи з евакуації.

38. Назвіть склад та основні завдання об'єктових сил цивільного захисту у закладі.

39. Опишіть алгоритм дій вчителя під час сигналу «Повітряна тривога».

40. Розкрийте сутність системи керівництва рятувальними роботами, координації дій виробничого персоналу та залучених підрозділів і служб, які беруть участь у ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

41. Назвіть правила евакуації дітей в захисні споруди цивільного захисту.

42. Розкрийте та опишіть сутність і цілі планування дій персоналу закладу у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій.

43. Опишіть основні заходи захисту та дії працівників згідно з об'єктовим планом реагування на надзвичайні ситуації (інструкції щодо дій персоналу у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій).

44. Опишіть прогнозовані природні загрози, територіальне розміщення потенційно небезпечних об'єктів.

45. Наведіть небезпечні виробничі фактори, характерні причини аварій (вибухів, пожеж тощо) в навчальному закладі.

46. Розкрийте поняття об'єктова система оповіщення працівників.

47. Опишіть способи інформування працівників щодо розвитку надзвичайної ситуації, місць розгортання і маневрування аварійно-рятувальних сил, залучення необхідних ресурсів, технічних і транспортних засобів, координації дій з населенням та заходів безпеки в зоні надзвичайної ситуації.

48. Назвіть вміст «тривожної валізи» класу та учня освітнього закладу.

49. Наведіть порядок забезпечення працівників засобами індивідуального захисту.

50. Укажіть місця розташування захисних споруд цивільного захисту та шляхи евакуації.